

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/46/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121202621
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8121202621.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: A. B., nar.: 4.11.1976, C. B. XXX/X, XXX XX D. C. E., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.596,83 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 100,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 6.4.2021 sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.596,83 Eur a náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7Csp/73/2020 „o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“ bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný (rozsudkom z 2.11.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 10.12.2020). Uviedol, že súd určil, že žalovaný (aj terajší žalovaný) je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, iných príjmov dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.07.2014 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.07.2014 uzatvorenej medzi ním a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy. Žalobca ďalej všeobecne (bez komentára) citoval časť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že:

„11. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola podpísaná dňa 24.07.2014 Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru zmluva o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobkyňou poskytnutý úver vo výške 1.500 Eur. Zároveň toho istého dňa žalobkyňa podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy, na základe ktorej pre neplnenie si jej záväzku z úverového vzťahu žalovaný ako veriteľ predložil dňa 11.02.2020 zamestnávateľovi žalobkyne dohodu na vykonávanie zrážok z jej mzdy. Žalobkyňa sa domáhala, aby súd určil povinnosť žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 24.07.2014.“

13. Súd uzatvára, že je toho názoru, že v zmluve o revolvingovom úvere absentuje doba trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti úveru, ako aj všetky predpoklady, ktoré použil veriteľ na výpočet RPMN. Vyššie uvedené chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere spôsobujú následok vyplývajúci

z § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., čo znamená, že úver sa považuje za bezúročný a bezpoplatkový. Znamená to, že žalobkyňa má voči žalovanému len dlh vo výške sumy poskytnutého úveru a to bez akýchkoľvek poplatkov a zmluvného úroku. V tejto súvislosti a v tomto kontexte tak posúdil súd aj uzatvorenú dohodu o zrážkach zo mzdy zo dňa 24.07.2014, ktorá umožňovala žalovanému vymôcť aj plnenie, na ktoré v zmysle zákona nemá nárok. Zmluvná podmienka môže byť posúdená ako neprijateľná aj vtedy, keď sa opiera o právnu normu, ale môže byť realizovaná v neprospech spotrebiteľa, keď veriteľovi umožňuje vymôcť aj plnenia, na ktoré ako dodávateľ nemá žiaden nárok. Dohoda je obsiahnutá v predtlačenom formulári, čo už vopred vyžaduje individuálne dojednanie. Dôkazné bremeno o opaku je na žalovanom, ktorý žiadnym spôsobom netvrdil a ani súdu nepreukázal individuálne dojednanie. Uzavretá dohoda umožňuje veriteľovi postihnúť majetok dlžníka aj pri neprijateľných zmluvných podmienkach alebo aj plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom. Podľa názoru súdu uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 24.07.2014 spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a preto ju súd vyhodnocuje ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.“

15. Napriek tomu si listom adresovaným zamestnávateľovi žalobkyne, ktorý mu bol doručený dňa 11.02.2020, žalovaný ako veriteľ nárokuje na sumu vo výške 4.276,11 Eur, na ktorú podľa názoru súdu nemá žiaden nárok. Je potrebné si uvedomiť, že žalobkyňa sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostala do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom. Navyše pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, čo bolo aj v tomto prípade.“

16. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy, umožňuje uhradiť plnením z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, načo musí brať súd ohľad. Súd prvej inštancie tak prijal záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, v dôsledku čoho je ďalšie uplatňovanie dohody o zrážkach zo mzdy neprípustné. Dohoda o zrážkach zo mzdy zároveň nebola individuálne dojednaná, pričom ide o takú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Z tohto dôvodu je neplatná v celom rozsahu, a teda nepoužiteľná ani vo vzťahu k istine. Je tiež potrebné zdôrazniť, že spotrebiteľ potrebuje mať vyriešenú otázku platnosti zmluvy o úvere, respektíve na ňu nadväzujúcu dohodu o zrážkach zo mzdy.“

18. Súd z tohto dôvodu žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel.“

Žalobca následne v žalobe citoval ust. § 3 ods. 5 a § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a ďalej uviedol už len to, že si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní.

Dodal, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Poukázal na to, že slovo primeraný má viacero synonym a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto podľa neho nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ len v symbolickej výške nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. Dal do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je podľa neho možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to podľa žalobcu možné len priznaním PFZ v takej výške, aby mala nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria, z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Uzavrel, že vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka, je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť.

Žalobca uzavrel, že zmluvou o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX, zo dňa 24.7.2014 mu bol poskytnutý úver vo výške 1 500,-- eur pričom reálne poukázaných mu bolo 1 450,-- eur. Na účet žalovaného uhradil 770,72 eura. Žalovaný sa domáhal uhradenia sumy 4 276,11 eura prostredníctvom zrážok zo mzdy, keďže na predmetný úver uhradil 770,72 eura, mal žalovaný nárok len na doplatenie istiny, vo výške 679,28 eura (1 450,-- eur – 770,72 eura = 679,28 eura). Žalovaný sa tak na jeho úkor

chcel zrážkami zo mzdy obohatiť o sumu 3 596,83 eura (suma požadovaná žalovaným 4 276,11 eura – mal doplatiť 679,28 eura = 3 596,83 eura), a v tejto výške požadujem PFZ. Žalobca ešte uviedol, že čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 7Csp/73/2020, zo dňa 2.11.2020 a jeho odôvodnením, ktorý je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie, a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenia ani rozširovať ani zužovať. Žiadne ďalšie skutkové tvrdenia na odôvodnenie uplatneného nároku (najmä jeho výšky) žalobca (zastúpený advokátom - viď aj § 291 ods. 3 CSP) v žalobe neuviedol.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Namietal, že nárok je nedôvodný čo do základu a aj výšky, a že uplatňovanie nároku je v rozpore s § 3 Občianskeho zákonníka.

Uviedol, že žalobca inicioval vo vzťahu k žalovanému v bezprostrednej časovej súvislosti aj iné konanie o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, a že nárok v tomto konaní si v konaní o takej žalobe (sp. zn. 20Csp/31/2021) neuplatnil s tým, že zo žiadneho zákonného ustanovenia a ani z podanej žaloby nevyplýva dôvod pre taký postup, aby v závislosti od počtu iniciovaných konaní bolo iniciovaných (tomu úmerne) rovnaký počet konaní o primerané finančné zadosťučinenie. Žalovaný uviedol, že pri porovnaní splnomocnenia predloženého v tomto konaní a v konaní sp. zn. 20Csp/31/2021 je nesporné, že žalobca neudelil splnomocnenie zvlášť na pre uplatňovanie primeraného finančného zadosťučinenia v závislosti od uplatňovania toho – ktorého nároku, a že žalobcovi nebránila žiadna objektívna prekážka uplatňovania požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie jednou žalobou a/alebo v jednom konaní. Postup žalobcu podľa neho nemá žiadne akceptovateľné dôvody, navyše keď sa tak deje na základe jednej a tej iste plnej moci.

Žalovaný namietal, že ak účelom ustanovenia §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., na ktoré sa žalobca odvoláva, je priznanie primeranej satisfakcie spotrebiteľovi, potom je zrejmé, že neopodstatnené multiplikovanie súdnych sporov sleduje dosiahnutie iného účelu, ako má na mysli toto ustanovenie. Postup žalobcu sa podľa žalovaného javí tak, že začatím separátnych konaní neumožňuje posúdiť ním tvrdý nárok komplexne, ale vždy len na základe parciálnych skutočností a skutkových okolností. Dodal, že pri zvážení toho, čo je účelom súdneho konania, je na mieste dôvodné tvrdiť, že opakované podávanie viacerých žalôb namiesto jednej je postupom, ktorý je vecne neobhájiteľný a dôvodne je ho možné považovať za zneužitie práva, a že takýto postup smeruje len k dvom veciam

- účelovo a zámerne multiplikovať súdne spory a zamedziť komplexnému posudzovaniu skutkového stavu, a

- nedôvodne produkovať trovy právneho zastúpenia (namiesto jedného konania vyvolať tri konania).

Ďalej žalovaný, s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co91/2012 vo vzťahu k ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. uviedol, že s ohľadom na jeho neurčitú hypotézu a v záujme eliminácie jeho možného zneužitia je nevyhnutné sledovať jeho účel, ktorým je nastolenie rovnováhy zmluvných strán, pričom posudzovanie každého nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je vecou individuálnych skutkových zistení. V tejto súvislosti ďalej uviedol, že tvrdenie žalobcu, že pri primeranom finančnom zadosťučinení podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. sa neskúmajú iné okolnosti ako len to, či je tu právoplatné rozhodnutie o porušení práva spotrebiteľa, je v porovnaní s inými typmi nemajetkovej satisfakcie podľa žalovaného zavádzajúce. Považuje za vylúčené, aby v zmysle úvahy žalobcu mal poškodený s ujmu na zdraví dokazovať rozsah svojho spoločenského sťaženia či okolnosti potrebné pre uplatnenie náhrady za bolestné, ale spotrebiteľ už nie. Rovnako je podľa žalovaného vylúčené, aby v rámci ochrany osobnosti osoba domáhajúca sa ochrany preukazovala konkrétne aspekty zásahov do jej osobnostných práv ako predpoklad pre uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy, a oproti tomu spotrebiteľ nemal povinnosť kvantifikovať konkrétne okolnosti, pre ktorú žiada nemajetkovú satisfakciu.

Namietal tiež, že z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému (porušeniu) sa finančné zadosťučinenie uplatňuje.

Napokon žalovaný namietal aj voči výške uplatneného nároku s tým, že žalobca požaduje finančné zadosťučinenie v sume 3.596,83 Eur ako sumu, o ktorú sa mal žalovaný chcieť obohatiť. Uviedol, že toto tvrdenie nemá oporu v žiadnej preukázanej skutočnosti, a navyše že žalobca zo sumy úveru uhradil žalovanému len 770,72 Eur, čiže uhradil sotva polovicu sumy, ktorú prevzal od žalovaného. Nie je teda podľa neho zrejmé, o aké obohatenie by sa vlastne žalovaný mal snažiť získať. Uzavrel, že žaloba neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali a preukazovali požadovaný nárok v sume 3596,83 Eur, a žalobu navrhol zamietnuť.

4. V replike k písomnému vyjadreniu žalovaného žalobca uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že v konaní vedenom pod sp. zn. 20Csp/31/2021 si uplatňuje totožný nárok s tým, že predmetná žaloba vychádza z rozdielnych zmluvných vzťahov uzatvorených v odlišných časových obdobiach (pozn. súdu: žalovaný poukazoval len na druhovo rovnaký nárok uplatnený v bezprostrednej časovej súvislosti proti nemu, vid' bod 3. tohto odôvodnenia), a že právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/73/2020-72 s poukazom na jeho výrok jasne deklaruje, že v právnom vzťahu založenom zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXX zo dňa 24.7.2014 došlo k porušeniu noriem spotrebiteľského práva.

Uviedol, že pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie je postačujúca už samotná hrozba ujmy (spôsobilosť privodiť ujmu), a že v danom prípade išlo už o reálny vznik ujmy, keďže žalovaný na základe absolútne neplatného právneho úkonu jeho zamestnávateľovi zaslal výzvu na vykonávanie zrážok zo mzdy, na základe čoho mu zamestnávateľ začal vykonávať zrážky až do rozhodnutia súdu o neodkladnom opatrení.

Dodal, že primeranosť sumy 3.596,83 Eur je vzhľadom najmä na postoj žalovaného a intenzitu porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná s tým, že žalovaný nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností, a že ujma, ktorá konaním žalovaného vznikla, nebola len v akademickej rovine, ale preukázateľne došlo k zásahu aj do jeho majetkovej sféry. Zároveň uplatňovaním jeho legitímneho nároku v súdnom konaní bol narušený nielen jeho bežný život. Výkonom nezákonných zrážok zo mzdy v ňom reálne vyvolalo stresové situácie a psychické napätie.

5. V duplike k vyjadreniu žalobcu žalovaný na svojom stanovisku zotrval. Zopakoval svoju výhradu o tom, že žalobcovi nebránila žiadna objektívna prekážka uplatňovania požiadavky na primerané finančné zadosťučinenie jednou žalobou a/alebo v jednom konaní.

Uviedol tiež, že tak ako žaloba, ani vyjadrenie neobsahuje žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali a preukazovali požadovaný nárok v sume 3.596,83 Eur. Žalobu navrhol zamietnuť.

6. Na prejednanie veci bolo nariadené pojednávanie, na ktoré sa strana žalovaného neustanovila, svoju neúčast' však ospravedlnila, a preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy, avšak len v rozsahu včasných a konkrétnych skutkových tvrdení strán sporu.

7. Podľa Čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

8. Podľa Čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

9. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

10. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

11. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

12. „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie.“ (in: Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670. + ďalej podrobnejšie vid' aj bod 31.-33. tohto odôvodnenia).

13. Súd sa vo veci oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie označenými dôkazmi (§ 132 ods. 1 CSP), ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§204 CSP), a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdených rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

14. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7Csp/73/2020 si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil voči žalovanému nárok na „zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“, a bol úspešný. Ako vyplýva z predloženého rozsudku, nárok si uplatňoval prostredníctvom advokáta (toho istého, ktorý ho zastupuje aj v tomto konaní o primerané finančné zadostučinenie), pričom Okresný súd Prešov v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 7Csp/73/2020-72 zo dňa 2.11.2020 tak, že žalobcovi vyhovel a rozhodol /zrejme ako o žalobe podľa § 137 písm. a) CSP o splnení povinnosti/ tak, že (výrok I.) „žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, iných príjmov dlžníka č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.07.2014 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 24.07.2014 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne,“ a súčasne (výrok II.) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Z výroku ani odôvodnenia rozsudku nie je zjavné do kedy má žalovaný (je povinný) „zdržať sa použitia“ uvedenej Dohody o zrážkach zo mzdy.

15. Z odôvodnenia predmetného rozsudku (bod 4.) ďalej vyplýva, že išlo o vzťahy súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXXXX tak ako ju v žalobe opísal žalobca, ku ktorej strane toho istého dňa podpísali aj Dohodu o zrážkach zo mzdy (bod 6. odôvodnenia). Súd pritom pri svojom rozhodnutí v pôvodnom konaní vychádzal z toho, že (bod 12. rozsudku) išlo o vzťahy súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktorú súd podrobil súdnej kontrole. Súd pritom dospel k záveru, že v uvedenej zmluve absentuje termín konečnej splatnosti úveru a doba trvania zmluvy (náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.) a „predpoklady, ktoré použil veriteľ pri poskytovaní úveru“ (§9 ods. 2 písm. j zákona č. 129/2010 Z.z.), ktoré (bod 13. odôvodnenia) spôsobujú následok vyplývajúci z § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, čo znamená, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkový, a v tomto kontexte posúdil aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá umožňovala žalovanému vymôcť aj plnenie, na ktoré v zmysle zákona nemá nárok., spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a preto ju súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

16. Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) napokon ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobca si na tunajšom súde svoje nároky voči dodávateľom (v pozícii žalobcu, okrem viacerých ďalších sporov, kde vystupuje v pozícii žalovaného) uplatňoval, resp. prípadne ešte stále uplatňuje, v 29 samostatných súdnych konaniach (vrátane 3 rôznych súdnych konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a najmenej 11 rôznych nárokov na primerané finančné zadostučinenie - a to opakovane aj voči tomu istému žalovanému, ktorý je účastníkom tohto konania). Žiadne ďalšie podstatné okolnosti súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v uvedenom pôvodnom súdnom konaní pritom ale už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplynuli (súd nezistil).

17. V súvislosti s eventuálnymi úvahami o ďalšom zisťovaní skutkového stavu nad rámec stranami dodaných skutkových tvrdení na vyšetrovacom princípe (v rozpore so zásadou prejednávajúcej), pre občasné zlé skúsenosti s právnym povedomím niektorých účastníkov súdnych konaní, súd už len pre úplnosť pripomína, že v konaní je viazaný žalobným návrhom a obranou, vrátane včas (v nich) uvedených tvrdení rozhodujúcich skutočností, ktoré ich vymedzujú, a dôkazov označených na ich preukázanie, a preto iný skutkový stav resp. iné konkrétne okolnosti a skutočnosti (vrátane ich kvantifikácie), než tie ktoré strany konania vymedzili včas (§ 153 a 154 CSP) uplatnenými prostriedkami procesného útoku a obrany, teda také ktoré žiadna zo strán určite a nezrozumiteľne netvrdila, a vo vzťahu ku ktorým žiadne konkrétne dôkazy nenavrhol, predmetom konania a posudzovania (a teda ani zisťovania a dokazovania) neboli a ani byť nemohli (§ 216 ods. 1 CSP a § 185 ods. 2 CSP). To samozrejme platí aj na prípadné ďalšie neprípustne oneskorené dodatočné dopĺňanie ďalších podstatných skutočností, resp. skutkových tvrdení (§ 153 ods. 1 v spojení s § 149 CSP), ktoré by v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP bolo zmenou žaloby, možnou len so súhlasom súdu a spravidla len vtedy, ak by sa tým doterajšie výsledky konania (§ 143 ods. 2 CSP) podstatne nezmenili (v odvolacom konaní dokonca absolútne neprípustnou, keďže podľa § 371 CSP meniť žalobu - ktorou je v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe -

v odvolacom konaní nemožno), a ani iné novoty (doposiaľ neuplatnené prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, okrem niektorých výnimiek), v odvolacom konaní prípustné nie sú (§ 366 CSP).

18. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

19. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

20. V danom prípade si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na primerané finančné zadosťučinenie za to, že na súde ako spotrebiteľ úspešne uplatnil voči žalovanému porušenie predpisov na ochranu spotrebiteľa (v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/73/2020).

21. Ako vyplýva z citovaného ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, tento nárok na primerané finančné zadosťučinenie pritom nevzniká spotrebiteľovi (ako dôsledok) za samotné primárne porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi (spotrebiteľského práva), ale až (a len vtedy), keď (spotrebiteľ) na súde úspešne uplatní porušenie tohto práva alebo povinnosti (v súdnom konaní, v ktorom súd vyhodnocuje, resp. by mal vyhodnocovať, aj všetky podmienky takéhoto konania, vrátane jeho významu). Primerané finančné zadosťučinenie podľa tohto ustanovenia tak nie je sankciou za primárne porušenie práva alebo povinnosti, ale len peňažnou satisfakciou či odmenou patriacou spotrebiteľovi za to, že porušenie práva alebo povinnosti musel uplatniť resp. úspešne uplatnil (dokonca až) v súdnom konaní. Z hľadiska sankčného ho tak možno vnímať nanajvýš len ako dodatočný postih zodpovednej osoby za následný súdny spor, resp. za to, že mu nezabránila.

22. V tejto súvislosti je totiž potrebné si uvedomiť, že sankcie resp. dôsledky za (samotné) primárne porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi nastávajú automaticky a vyplývajú priamo absolútne (objektívne) z noriem objektívneho práva (zo zákonov), ktoré ich porušenie sankcionujú (napr. neplatnosťou právnych úkonov, nemožnosťou predčasného zosplatnenia úveru, fikciou o bezúročnosti a bez poplatkovosti spotrebiteľského úveru, a za určitých okolností aj z toho vyplývajúcim právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, či neplatnosťou neprijateľných zmluvných podmienok, a pod.).

23. Nárok spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa teda (na rozdiel od obdobne označených inštitútov napr. pri diskriminácii či odškodnení za nejakú nemajetkovú ujmu) nevzniká už vtedy (preto), že bolo primárne porušené právo alebo povinnosť ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, ale až (a len) vtedy, keď spotrebiteľ toto porušenie voči zodpovednej osobe úspešne uplatnil na súde. Z uvedeného by teda malo byť zrejmé, že toto primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahu zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa a jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

Keďže tento nárok pritom vzniká až dodatočne po prvotnom porušení, a to výlučne v závislosti od následnej aktivity spotrebiteľa (či porušenie práva alebo povinnosti uplatní na súde), napr. zrejme najmä ak zodpovedná osoba nevyhoví jeho (oprávnenej) „reklamácií“, resp. požiadavke, alebo vyvíja aktivity, pre ktoré spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti na súde, preto aj pri určení jeho primeranej výšky by sa tak malo zohľadňovať zjavne najmä (už len) okolnosti po primárnom porušení a následné konanie zodpovednej osoby a jej dodatočný postoj a reakcia k záujmom spotrebiteľa, a teda či sa následne v súvislosti s tým chovala tak, aby k súdnemu sporu ďalej prípadne už ani vôbec nemuselo dôjsť (a spotrebiteľ nemusel svoje práva uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní). Spotrebiteľ tak teda v tomto nemá právo na vymáhanie a inkasovanie akejsi sankcie za primárne porušenie práva, ale len na

primerané finančné zadosťučinenie za následné úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

24. „Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľa je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/49/2020 z 25.3.2021).

25. „Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019).

26. Uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30.11.2017 sp.zn. 20Co/192/2016, a obdobne uznesenie Krajského súdu v Prešove z 10.4.2018 sp.zn. 17Co/17/2018).

27. V prejednávanej veci je z obsahu žalovaným predloženého rozsudku zrejmé, že žalobca ako spotrebiteľ v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 7Csp/73/2020 úspešne uplatnil na súde žalobu o splnenie povinnosti žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy k zmluve o spotrebiteľskom úvere pre porušenie ust. zák. č. 129/2010 Z.z. a nedostatky pri kontraktácii, keď súd jeho žalobe vo vzťahu k tomuto nároku aj s poukazom na neprijateľnosť dohody o zrážkach zo mzdy v celom rozsahu vyhovel. Tým bolo pritom zároveň (právooplatne) vymedzené jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa v uvedenom súdnom konaní, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať (ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. zakotvuje nárok spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie nie len za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom, ale aj osobitnými predpismi). Neobstojí pritom prípadná námietka žalovaného, že uvedené porušenie nebolo konštatované priamo vo výroku rozsudku, nakoľko rozhodnutie súdu predstavuje jeden celok, a z jeho odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že žalobe, ktorou si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil svoje nároky voči žalovanému, odvodzované z porušenia spotrebiteľského práva (ktoré zahŕňa nepochybne všetky všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré môžu slúžiť aj na ochranu spotrebiteľa), súd vyhovel z dôvodov porušenia práva v neprospech spotrebiteľa. Právny základ jeho nároku na finančné zadosťučinenie za to podľa § 3 ods. 5 cit. zákona tak bol daný, a zostávalo určiť už len jeho (primeranú) výšku.

28. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť zrejmé, že keďže má ísť o primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi).

29. „Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna

výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020).

30. „Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má však len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu.“ (uznesenie KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/29/2020 z 30.7.2020).

31. Procesný súd k tomu poukazuje tiež na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. „Jeho účelom je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právum a právom chráneným zájmom. V súlade s týmto vymenovaním účelu civilného procesu nejsou situace, na něž Ústavní soud již v minulosti upozorňoval, kdy se civilní řízení vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení [nález ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10 (N 160/62 SbNU 395)]. Nelze připustit, aby civilní soudní řízení bylo odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. I pro náklady řízení tedy platí obecná myšlenka, kterou zdejší soud vyslovil již v nálezu ze dne 20. 6. 2011 sp. zn. I. ÚS 329/08 (N 118/61 SbNU 717): "Jednotlivé instituty občanského soudního řádu a jiných procesních předpisů je proto nutno upravit a úpravu interpretovat a aplikovat tak, aby - při zachování ostatních základních principů a východisek civilního procesu - odpovídaly takto vymezené ochranné funkci civilního práva procesního.". Nebude-li civilní proces ochrannou funkci plnit, ztrácí tím jeho existence jakékoli společenské opodstatnění. ... (32.) Ústavní soud považuje rovněž za důležité vyjádřit se k námitce (stěžovatelky) vytýkající soudům podporu porušování práva v bagatelních věcech bez jakýchkoliv citelnějších následků. K tomu je nutno v první řadě zdůraznit, že v každém řízení - tedy i v řízeních bagatelní povahy - musí být zaručeno právo na spravedlivý proces všem účastníkům. Ani procesní straně, která je z hmotněprávního hlediska v právu, nelze proto tolerovat, zneužívá-li své subjektivní procesní právo, nadto k újmě protistrany. Nelze souhlasit ani s poukazem stěžovatelky na absenci "citelnějších následků". Jedním z ústavních principů, na nichž je každý právní stát vybudován, je princip právní jistoty. Tento princip má řadu rozmanitých aspektů; pro oblast sankcionování protiprávního jednání z něj vyplývá, že každý, kdo se takového jednání dopustil, se může spoléhat na to, že takové jednání bude postiženo sankcí, ovšem sankcí, kterou zákon za toto protiprávní jednání předpokládá, a nikoliv sankcí zákonem nepředvídanou (viz Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 205). Nestačí ovšem, že sankci předpokládá zákon; sankce totiž musí být přiměřená protiprávnímu jednání, které jí má být postiženo. Neúměrné zvyšování sankcí četnost protiprávního jednání nejen nesnižuje, ale naopak s sebou může nést další negativní důsledky (Op. cit., s. 36-37)" (z nálezu Ústavního soudu ČR z 25.7.2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, v ktorom bol členom senátu prof. Holländer).

32. Pokiaľ pritom ide o všetky okolnosti daného prípadu, ktoré by mal súd zohľadňovať pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia, súd pripomína, že v návrhovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť), a uviesť žalobný návrh. Žalobným návrhom je súd viazaný. Žalobca teda procesne zodpovedá za to čo a prečo žaluje, a za výber a formuláciu procesných prostriedkov. Je preto zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej § 132 ods. 1 CSP. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradit odkazom na označené dôkazy. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

33. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj

nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

34. Uvedené závery pritom vyplývajú aj z komentovanej odbornej literatúry, podľa ktorej „základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). V sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliadnúť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. ... Súd teda in concreto prihliadne i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t.j. substancovať ich pravdivo a úplne)“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 50). „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. ... žalovanému musí byť umožnené vyjadriť sa k všetkým tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom. Toto svoje právo nemôže žalovaný efektívne realizovať v prípade neurčitého skutkového tvrdenia, ktoré samo o sebe vylučuje vysvetlenie alebo relevantnú reakciu, pri zachovaní náležitej miery vecnosti a zrozumiteľnosti. Pokiaľ samotná žaloba nevykazuje vady, pre ktoré by ju súd odmietol v zmysle § 129 ods. 3 CSP, nie je osobitne procesne sankcionované to, že žalobca nedostatočne substancoval svoje skutkové tvrdenia, resp. že sú jeho skutkové tvrdenia neúplné alebo neurčité. Tieto okolnosti sa však prejavujú v ďalšom procesnom postupe súdu (napr. nevykonanie dôkazu, neúplne zistený skutkový stav a pod.) a v jeho konečnom rozhodnutí (zamietnutie žaloby, prípadne zastavenie konania), za čo nesie plnú zodpovednosť procesne neaktívny žalobca. V záujme jeho vlastného procesného úspechu vyžaduje sporové konanie od žalobcu adekvátnu mieru vigilancie a diligencie, teda bdelosti a dôslednosti“ (in: tamtiež, s. 670). „Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe a relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalovaného v jeho vyjadrení k žalobe, resp. v replike a duplike (pozri § 167 a komentár k nemu). Súd môže dať stranám možnosť riadne splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť aj dodatočne, tento postup je však na úvahe súdu ... Krucálny rozdiel medzi sporom a mimosporom spočíva v tom, že zatiaľ čo v mimospore je zistenie všetkých podstatných skutočností povinnosťou súdu, a to dokonca bez ohľadu na (ne)aktivitu účastníkov konania (vyšetrovací princíp) a rozhodnutie vo veci samej možno vydať až vtedy, keď budú všetky relevantné skutočnosti zistené (princíp materiálnej pravdy), v klasickom spore (na tomto mieste odhliadneme od odlišností sporov s ochranou slabšej strany) je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam.“ Pokiaľ ide o rozsah skutkového základu meritórneho rozhodnutia v sporovom procese táto literatúra ďalej tiež uvádza, že „v klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov (pozri aj ďalší výklad), ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zisťovať skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje – uzavrie proces skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne“ (tamtiež, s. 796).

35. V danom prípade pritom žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní, a tým, že žalovaný sa chcel na jeho úkor obohatiť o sumu 3.596,83 Eur (pozn. súdu: čo však nebolo predmetom uvedeného konania a meritórneho posudzovania veci samej v ňom). Žiadne

iné okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadosťučinenia, pritom neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce uplatneniu práva na súde (v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 7Csp/73/2020), zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva, ktoré by osobitne zvýrazňovali potrebu podania žaloby (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady), pre ktoré podal žalobu, resp. ako uviedol, svoje práva bol nútený brániť v základnom konaní (podaním žaloby), a ani či konanie žalovaného a následné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. „Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného, je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020). Zvýšená odmeňujúca funkcia zadosťučinenia pre spotrebiteľa (za to, že sa pustil do sporu so žalovaným) by mohla vystupovať do popredia napr. najmä vtedy, ak by žalobca tvrdil, že zodpovedná osoba pred podaním žaloby odmietla akceptovať jeho (oprávnené) výhrady (prípadne reklamáciu), spoliehajúc sa možno na to (bez hrozby osobitného negatívneho následku), že spotrebiteľ pre obťaženie nebude uplatňovať alebo brániť svoje práva na súde (skúsime, či nám to „neprejde“), a ak jej to (zodpovednej osobe) aj neprejde, nebude to mať pre ňu citeľnejšie následky (lebo spotrebiteľovi potom dodatočne aj tak na podklade rozhodnutia súdu vyhovie len v tom, čo mala urobiť už dávno). Táto stránka je však pri nedostatku tvrdení o predchádzajúcich výhradách spotrebiteľa adresovaných dodávateľovi (zodpovednej osobe) a pri jeho zastúpení advokátom, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade, oslabená, nakoľko negatívny prístup zodpovednej osoby, ak nevyhovie oprávneným požiadavkám spotrebiteľa zastúpeného advokátom, má svoj odraz aj v povinnosti nahradiť spotrebiteľovi jeho trovy právneho zastúpenia, a žiadne osobitné úsilie od spotrebiteľa spravidla nevyžaduje.

36. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých bol žalobca v pôvodnom konaní zastúpený advokátom, netvrdil, že by dodávateľa (zodpovednú osobu) pred pôvodným konaním neúspešne vyzval na zdržanie sa „použitia“ dohody o zrážkach zo mzdy a upozornil na vytýkané nedostatky v zmluve o úvere (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním má skúsenosti (celkovo viac ako 30 súdnych konaní), obdobný nárok na zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy si uplatnil sa tomto súde voči tomu istému žalovanému vo viacerých rôznych samostatných súdnych konaniach (aj 9Csp/73/2020 a 11Csp/73/2020), k požiadavke zadosťučinenia neuviedol žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa (dohody o zrážkach zo mzdy) v okolnostiach tohto prípadu na jeho súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej žaloby niečo neúspešne žiadal alebo reklamoval, mal súd za to, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v ním požadovanej výške 3.596,83 Eur, a preto súd v danom prípade uvažoval len o základnej sume primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 50,- Eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020). Jedinou okolnosťou, ktorá podľa názoru súdu (hoci ani to žalobca výslovne netvrdil) vyšla najavo a čiastočne odôvodňovala a zvyšovala potrebu, aby žalobca svoje práva (urýchlene bez reklamácie u zodpovednej osoby) bránil priamo v základnom konaní, bol fakt, že žalovaný dohodu o zrážkach zo mzdy spotrebiteľa zrejme už predtým (pred podaním žaloby zo strany spotrebiteľa) uplatnil u jeho zamestnávateľa, a žalobca nemal možnosť bezprostredne a urýchlene u svojho zamestnávateľa inak (bez súdneho konania) zastaviť ich výkon. Aj táto okolnosť (s poukazom na možnosť reklamácie a predsúdneho upozornenia) je však v danom prípade oslabená tým, že žalobca si právo na zdržanie sa použitia dohôd o zrážkach zo mzdy (voči tomu istému žalovanému) uplatňoval samostatne v rôznych súdnych konaniach, a napokon aj tým, že žalobca ani netvrdil, že by žalovanému v tom čase nebol nič dlžný a platiť nemal (nevrátená ani istina 679,28 Eur – viď tvrdenie o úvere 1.450,- Eur a úhradách 770,72 Eur). Vzhľadom na to tak súd napokon považoval za primeranú len mierne vyššiu než základnú sumu finančného zadosťučinenia, teda to vo výške 100,- Eur, a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

37. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade bol formálny základ nároku daný a výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu, a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (ktorých výška však bude vychádzať len z výšky prisúdenej istiny), hoci súd zastáva názor, že žalobcovi by náhradu trov konania spravodlivo (z dôvodov hodných osobitného zreteľa ani patriť nemusela.

38. V súvislosti s úvahami o náhrade trov konania totiž súd pripomína, že súčasná právna úprava nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (o možnosti modifikácie náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci a ich priznaním v celom rozsahu v prípade, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu), a čiastočný úspech vo veci sa tak v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP má spravidla vždy prejavíť pomerným rozdelením náhrady trov konania (podľa pomeru úspechu vo veci). Ak sa však má pritom aj napriek tomu na daný prípad z nejakého dôvodu aplikovať obdobná norma ako bola uvedená v minulom ustanovení § 142 ods. 3 OSP, súd poukazuje tiež na to, že v uvedenom ustanovení bola stanovená len možnosť, a nie pravidlo (povinnosť) súdu priznať účastníkovi (vždy) plnú náhradu trov konania (porovnaj slová: „Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ... ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu), pričom v danom prípade pre takýto postup nebol žiaden spravodlivý dôvod. V okolnostiach tohto prípadu totiž súd poukazuje na to, že žaloba žalobcu bola jednak úplne „formulárová“ /viď § 257 CSP a primerane aj uznesenie NS SR, sp. zn. 6 MCdo 9/2013, podľa ktorého „trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej – ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.“/, žalobca, zastúpený advokátom, bol úspešný len v malej časti, vo zvyšku bol jeho nárok (na základe ním uvedených tvrdení) uplatnený v celkom zjavne neprimeranej výške (zodpovedajúcej spravidla až významným nemajetkovým újmam) a výrazne procesne úspešnejší tak bol žalovaný. Navyše žalobca pred uplatnením tohto peňažného nároku na súde žalovaného na plnenie v zmysle ust. § 563 OZ ani len nevyzval, v dôsledku čoho tak žalovaný (ohľadom požiadavky zaplatiť žalobcovi finančné zadosťučinenie - vzhľadom na predchádzajúcu chýbajúcu výzvu na plnenie) svojim správaním pred podaním žaloby ani nedal dôvod na podanie žaloby (nebol v omeškani) a nemal reálnu možnosť spor odvrátiť (porovnaj aj bývalé ust. § 143 zák. č. 99/1963 Zb.), čo by nepochybne bolo možné hodnotiť ako tiež ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovi trovy konania spojené s týmto konaním, s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti a rozumné usporiadanie procesných vzťahov strán sporu (článok 1, 2 CSP), patriť nemali.

39. Vzhľadom na v danom prípade pomerne nízku sumu náhrady trov konania a rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, ktorý náhradu trov konania žalobcom aj v takých prípadoch priznáva, však súd napokon v záujme nepredlžovania tohto sporu žalobcovi ich náhradu priznal tak, ako je to uvedené v bode 36. tohto odôvodnenia.

40. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.